

MISSZIÓI LAPOK

(Külmisszió)

A magyarhoni ág. hitv. ev. misszió-egyesület hivatalos közlönye

Felolós szerkesztő és kiadó:

Scholtz Ödön, evangélikus lelkész,
Ágfalva (Sopronmegye),

kihez a lap szellemi és anyagi részét illető összes közlemények küldendők.

Megjelenik negyedévenként egyszer.

A rendes és alapító-rendes tagok díjlatlanul kapják a folyóiratot.
Nemtagok számára az előfizetési ár egész évre 2 korona.

Egyes szám ára 50 fillér.

Hirdetések egyezség szerint.

Nincsen senkiben másban üdvösség, mert nem is adatott emberek között ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk. (Apost. csel. 4 r. 12 v.)

Üdvösség — ez az, amire minden emberi szív tudatosan vagy öntudatlanul vágyódik kiolthatatlan szomjúsággal. Ameddig az ember az érzékiség uralma alatt áll, addig érzéki dolgokban, anyagi javakban, érzéki gyönyörűségekben keresi a maga üdvösségét. De ez nem üdvösség. Amiben az érzéki ember üdvösségét véli feltalálhatni, az kárhozátára válik, mert az érzéki javak és élvezetek hajhászásában a lélek elsorvad. És mit használ valakinek, ha mind e világot megnyeri is, az ő lelkében pedig kárt vall? A léleknek üdvösség után való sóvárgását nem csillapíthatja le semmiféle érzéki valóság; nem valami, hanem csak egy valaki, egy személyes hatalom lehet az, mely az emberi szívnek ezt a vágyát be tudja tölteni, egy valaki, akinek az ember magát teljesen odaadhatja és akiben épen ezen teljes odaadás által találja meg üdvösségét és jobb énjét. És ez a valaki, aki szívünknek üdvösséget ad, nem lehet pusztán ember, nem lehet semmiféle pusztán emberi név, legyen az nő, gyermek, jó barát, vagy a világtörténelem bármely fényes nevű alakja. Az igazi üdvösséget, amelyre szívünk vágyódik, nem találhatjuk meg senkiben másban, mint Istenben, a vele való személyes közösségben, az iránta való odaadásban, mert Ő magához teremtett minket és szívünk nyugtalan mindaddig, a míg meg nem nyughatik Ő benne. Istent pedig, a szerető mennyei Atyát, nem találhatjuk meg senkiben másban, mint az Ő egyszülött Fiában, mert senki sem mehet az Atyához, hanem Ő általa. Azért nincsen senkiben másban üdvösség, nem is adatott emberek között ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk, mint a **Jézus Krisztus-nak** neve. Ez Péter apostolnak az a nagy hitvallása,

melyet kevéssel ama pünkösdi napok után a főpapi törvényszék előtt tett. Ez az önkéntes, magától értetődő hitvallása minden léleknek, amely a Jézus Krisztusban megtalálta a maga üdvösségét. Ez a hitvallás alkotja egyedül kielégítő, de egyszersemind sziklaszilárd alapját valamint kiapadhatatlan erőforrását a miszió munkának is. Ha tudjuk, mert tapasztaltuk azt, hogy nincsen senkiben másban üdvösség, mint Jézus Krisztusban, akkor mindent meg kell tennünk, hogy mindazok, akik az üdvösséget hamis utakon, hamis nevekben keresik, megtalálhassák azt Abban, aki egyedüli Üdvözítőnk, a Jézusban, aki valósággal az, amit neve mond: Szabadító, Megtartó, Üdvözítő. Vajha magyarhoni evangélikus missziói egyesületünk is minél jobban hozzájárulhatna ahhoz, hogy minél többen a pogányok között a Jézus Krisztusban ismerjék fel Üdvözítőjüket! De ehhez elsősorban az szükséges, hogy egyesületünknek minden tagja szívvel-lélekkel vallja Péter apostol után: „Nincsen senkiben másban üdvösség, nem is adatott emberek között ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk.”

Pröhle Károly.

A Lipcsei Misszió közgyűlése

és Roth Henrik hittérítő kiküldetési ünnepe.

A Lipcsei Misszió május 29-én tartott közgyűlése reánk ezuttal különös jelentőséggel bírt, mivel a vele kapcsolatos missziói istentisztelet keretében küldetett ki Roth Henrik hazánkfiát Keletafrikába hittérítőnek. Evégett részt vett az ünnepélyen magyarhoni ágost. hitv. evang. misszióegyesületünk egyházi és világi elnöke, megjelentek rajta Roth Henrik agg szülei s menyasszonya s ott láttunk több a lipcsei egyetemen tanuló magyar evangélikus ifjut is.

Az istentisztelet Lipcse legnagyobb templomában, a híres Nikolai-Kirchében folyt le. Az ünnepi beszédet Ésaiás 6, 3 felett Hilbert drezdai lelkész tartotta, mire dr. Paul misszióigazgató terjesztette elő évi jelentését, melyből örömmel értesültünk, hogy bár a misszió ügye az angol-keletafrikai kamba nép között még mindég nem indúl fejlődésnek, Indiában a tamul nép között és főképen Német-Keletafrikában a dzsagga nép körében egyre több gyümölcsöt érlel.

Az egyesület mindhárom területén összesen 57 főállomást tart fenn, melyeken 76 hittérítő s 22 diakonissza működik. A múlt évben 569 pogány kereszteltetett meg, a misszió által fenntartott 396 iskolát pedig 20,587 tanuló látogatta, kik közül 1180 az u. n. missziói gyermekotthonokban nyert teljes ellátást. Képzeltető, hogy ezen óriási mű fenntartása roppant nagy költséggel jár, de az Úr megadta a 751,555 márka szükségletet, sőt még többet is, úgy hogy az egyesület 31285 márka pénzkészlettel léphetett át az új esztendőbe.

Az évi jelentés után dr. Ihmels titkos egyháztanácsos és egyetemi tanár lépett az oltár elé, hogy Roth Henrik és Everth János Arnó hittérítőjelölteket kiküldje Keletafrikába. Hatalmas kiküldetési beszédét, melyet II. Tim 1, 17 alapján tartott, egész terjedelmében közöljük lapunkban. Bizonyára nagy lelki haszonnal olvassák mindazok, akik a német nyelvet birják. A beszéd után foga-

dalmat tett le a két ifjú, hogy a Jézus üdvözítő evangéliumáról, ha Isten úgy kívánná, életük feláldozásával is készek bizonyoságot tenni a pogányok előtt, amire egyenként megáldattak. Roth Henriket dr. Ihmels egyetemi tanáron és Weishaupt missziófelügyelőn kívül egyesületünk egyházi elnöke is megáldotta a 121. zsoltár szavaival s átnyújtotta neki a skót nemzeti bibliatársulat által felajánlott Szentírást.

A délutáni közgyűlésen jól esett látni, hogy amint az evangélium Jézus parancsára minden népeknek hirdetendő, úgy a legkülönbébb lutheránus népek képviselői jöttek itt össze, hogy a hittérítés érdekében tanácskozzanak. Ott voltak a német ev. luth. orsz. egyházak képviselői mellett a svéd, eszt, orosz, lengyel és magyar lutheránusok küldöttei is. A közgyűlés mindenek előtt az eddig Gyurátz Ferenc dunántuli püspök úr által gyakorolt szavazati jogot, az ő kívánságára, átruházta hazai

misszióegyesületünkre, mire annak egyházi elnöke néhány köszönő szó kíséretében az e célra rendezett gyűléstől kerek 1000 márkát tett le a ma kiküldött magyar hittérítő, Roth Henrik kiküldetési költségeinek fedezésére a közgyűlés asztalára, mit nagy örömmel fogadtak. A tárgyalás folyamán elhatározta a közgyűlés a lipcsei missziói szeminárium épületének kibővítését, minek 68000

márkára rugó költségeit önkéntes adományokból remélik behozni, tudomásul vette, hogy Indiában a misszió vezetését Trankebarból Délindia fővárosába Madraszba helyezték át s hogy a Délindiában működő összes lutheránus missziótársaságok munkájának egyesítésére törekedjenek; kimondta, hogy Kelet-afrikában a kamba nép között Mutoguni központtal új misszióállomást szervez s hogy az egyre

jobbán előrenyomuló Izlam ellen felveszi a vasut mentén s a sivatagban is a missziói munkát. Annak tudomásul vétele után, hogy dr. Paul misszióigazgató augusztus havában az indiai misszióterület vizitálására indul s útközben néhány hétre kiszáll Keletafrikában is, dr. Scheele svéd püspök megható imával bezárta a közgyűlést.

Este még nagy missziói népűnnepe volt a központi színház nagy termében, melyet az utolsó helyig megtöltött a hittérítés ügyéért lelkesülő hívő

közönség. Az énekeket a lipcsei evang. ifjúsági egyletek egyesített harsonás zenekara kísérte. Dr. Hartung szuperintendens, az áldott Gusztáv Adolf-egylet elnöke nyitotta meg az ünnepélyt, lelkes szavakkal mutatva rá, hogy a misszióügy zászlajára ez a jelszó van írva: „Mert nem végeztem, hogy egyébről tudjak ti köztetek, mint a Jézus Krisztusról, még pedig mint megfeszített-

ROTH HENRIK hittérítő.

ről". I. Kor. 2, 2. Müller afrikai hittérítő a dzsagga misszió alapításával járt nehézségekről, Fehlberg indiai hittérítő pedig az indiai pogányságnak az evangélium életerőivel való áthatásáról tartott érdekes és tanulságos előadást. Végül Everth fiatal hittérítő intézett Roth nevében is rövid búcsúszt a missziói gyülekezetéhez.

A közbeeső szünet alatt rendezett

gyűjtés 1054 márkát jövedelmezett, míg a délelőtti istentisztelet után szedett offertórium 802 márka volt, ami egyik fokmérője az ünnepély iránt tanúsított lelkes érdeklődésnek.

Mikor e sorokat írjuk, Roth Henrik már útban van Keletafrika felé. Junius 14-én szállt Hamburgban hajóra. Kísérje Isten áldása. Mi pedig ne szünjünk meg érte imádkozni!

Jegyzőkönyv.

Felvéttetett a magyarhoni ágost. hitv. evang. misszióegyesületnek 1911. évi november hó 12-én **Pinkafőn** tartott II. rendes évi közgyűléséről.

(Vége.)

XI. Ezután Scholtz Ödön egyházi elnök előterjeszti egyesületünk harmadik munkaévére vonatkozó jelentését, melynek egyes határozatot igénylő pontjait a közgyűlés külön veszi tárgyalás alá:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Szeretett Testvérek!

Evezz a mélyre, és vessétek ki hálóitokat fogásra! (Luk. 5, 4.) Jézusnak ezen Simonhoz intézett szava nekünk is szól s kivált akkor nem szabad róla megfeledkeznünk, amikor a hittérítés szent ügyével foglalkozunk. Az elmúlt esztendőben is rajta voltunk, hogy magyarhoni ágostai hitvallásu evangelikus misszióegyesületünk kisdéd sajkájával is minél messzebb kivezzünk a mélyre s minél nagyobb fogásra vessük ki hálóinkat.

1. Egyesületünk tagjainak száma, bár egy rendes és egy pártoló tag meghalt, egy rendes tag pedig kilépett, a mai napig 387-re emelkedett (+ 38), akik közül 26 alapító (+ 7), 210 rendes és 151 pártoló. Különösen örvendetes az alapító tagok szaporodása. Új alapító tagjaink: Steltzer Endre, egyesületi v. elnök, Török József, kiérd. főesperes, Bonyhád egyházközség, Egyetemes Gyámintézet, dunáninnyi, dunántuli és tiszai kerületi gyám-

intézet. A taggyűjtés terén Zoch Sámuel modori lelkész tünt ki, aki gyülekezetében 3 rendes és 3 pártoló tagot gyűjtött. Véssey Sándor, a dunántuli egyházkerület nagyérdemű felügyelője, ismét 200 koronával gyarapította egyesületünkönél alapítványát, amely immár 900 koronára emelkedett.

A közgyűlés testvéri szeretettel üdvözlö az új tagokat, kéri a régieket az egyesületünkhöz való további hű ragaszkodásra, egyszersmind hálás köszönetet szavaz Véssey Sándor egyházkerületi felügyelő urnak újabb nagylelkű adományáért s őt, aki egyesületünk iránt már oly nagy mértékben kimutatta jóindulását, védőinek sorába választja, megbizván az elnökséget, hogy őt a védői tiszt elfogadására felkérni sziveskedjék.

2. A múlt évi közgyűlés határozata alapján (12. p.) a tagok tájékoztatása végett é v k ö n y v e t adtam ki, ami annál szükségesebb volt, mivel a „Missziói Lapok“-at, melyben szent ügyünknek eddig szolgáltam, kénytelen voltam a múlt év végén beszüntetni. Igaz, hogy az „Evangelikus Órálló“, mely lapnak főmunkatársa lettem, szívesen felajánlotta hasábjait egyesületünknek, de éppen az adományok és tagdíjak

nyugtázását nem igen szereti közölni, holott ez mégis szükséges, sőt kívánatos volna, hogy a megfelelő szám az illető adakozónak vagy tagnak is mindig megküldésük. Felvetem azért az eszmét, nem volna-e célszerű, ha egyesületünk, tagjai számára, egy negyedévenként megjelenő, mindenkor legfeljebb 16 oldalra (1 ív) terjedő lapocskát adna ki, melyben a nyugtázás mellett mindazt közölnők, amit eddig az évkönyvben tettünk közé (pl. közgyűlésünk röviden szerkesztett jegyzőkönyvét is) s mellyel fejleszthetnénk tagjaink szívében a misszió szeretetét s esetleg külön előfizetés nyitása mellett szélesebb körben terjeszthetnők a misszió ismeretét. Szükségtelenné tenné a lap a közgyűlésre szóló meghívók külön nyomtatását is és lehetővé tenné, hogy egyes cikkeiből olcsó külön lenyomat alakjában „missziói röpiratokat” készíthessünk és terjeszthessünk a gyülekezetekben, mindhárom nálunk használatos istentiszteleti nyelven, amitől eddig a nagy költség miatt a múlt évi közgyűlési határozat dacára (21. p.) el kellett tekintenem. Számításom szerint ezen lapocskák kiadása nem kerülne sokkal többre, mint amennyit eddig nyomtatványokra fordítottunk s mégis mintegy eleven kapcsolatot teremtené egyesületünk tagjai között.

Az itt felvetett eszmét a missziótanács is tárgyalta s azt pártolólág terjeszti a közgyűlés elé.

A közgyűlés az indítványt helyessé fogadja s elhatározza egy évnegyedévenként megjelenő kis missziói folyóiratnak mint egyesületi közlönynek kiadását; egyben felkéri annak szerkesztésére Scholtz Ödön egyházi elnököt s a lap költségeinek fedezésére a jövő évi költségvetésbe 200 korona összeget vesz fel; egyszersmind köszönetet szavaz az „Evangelikus Őrálló”-nak a misszióügy lelkes felkarolásáért.

3. Egyesületünk bevétele, amint az előterjesztendő számadásokból

látni fogjuk, 4745'94 K volt, vagyis csak 63 fillérrel kevesebb, mint az alakulás évében. Ez mindenesetre a bevételek bizonyos állandóságát mutatja. Bevételeink fokozása érdekében a múlt évi közgyűlés megbízása folytán (20. p.) érintkezésbe léptem a Lipcsei Misszió kiadóhivatalával magyar, tót és német felirású „missziói perselyek” készítése végett. A nevezett kiadóhivatal ingyen bocsátotta azokat 2—2 ezer (összesen 6000) példányban rendelkezésünkre s bátor vagyok az első példányokat ezennel bemutatni.

A közgyűlés a 6000 db. missziói perselynek ingyen való elkészítéséért és átengedéséért hálás köszönetet szavaz a Lipcsei Misszió vezetőségének s a missziótanács indítványa értelmében elhatározza, hogy ezen missziói perselyeket szintén ingyen bocsátja rendelkezésére mindazoknak, akik ezért az egyesülethez fordulnak. A kiadandó egyesületi közlönyben erre a határozatra különösen a lelkészek figyelme felhívandó.

4. A misszió iránti érdeklődés felkeltése s egyesületünk bevételeinek fokozása végett a múlt évi közgyűlés felhatalmazása alapján (19. p.) folyó 1911. évi február 12—27-ig Handmann R. szabadságolt hittérítő közreműködésével missziói körutazást rendeztünk, mely alkalmalmmal a Bácska 13 gyülekezetében (Újvidék, Zombor, Újsóvé, Káty, Cservenka, Torzsa, Újverbász, Överbász, Szabadka, Kiszács, Ókér, Tiszaistvánfalva, Kiskér) s azonkívül a budapesti németajkú gyülekezetben és Pozsonyban tartattak mindenütt tömegesen látogatott missziói istentiszteletek és előadások, melyeken a hívek összesen 798'65 koronát áldoztak a misszió javára. Ezen összeget a gyülekezetek egyesületünk pénztárába küldték be, honnan minden levonás nélkül áttettük a Lipcsei Misszió pénztárába. Egy bácskai lelkész levele szerint „a Lipcsei Misszió nem küldhetett volna ki megfelelőbb, alkalmasabb

embert, mint a kiváló érdemű öreg Handmann missziói-esperes méltó fiát. Fellépése, modora, tartalmassága néhány óra alatt kivívta bizalmunkat, úgy hogy már nem idegen mi közöttünk, hanem rész a mi testünkben. A körutazás sikere kivált Langhoffer Károly kiszácsi lelkész fáradhatatlan buzgóságú rendezésének köszönhető.

A közgyűlés Langhoffer Károly kiszácsi lelkésznek s épűgy az azóta Keletindióba visszatért Handmann hittérítőnek, valamint az összes lelkészeknek és híveknek, akik vendégszeretetükkel ezen missziói körutazás sikerét előmozdították, jegyzőkönyvileg szavaz hálás köszönetet.

5. A Lipcsei Misszió kollégiuma meghívásomra B e m m a n n missziói felügyelőt küldte ki mostani közgyűlésünkre, aki ezen kiküldetése folytán nem csupán közgyűlésünk helyén tart előadásokat, hanem nyert meghívás alapján innen kiindulva a vasi felső, a posroni felső, a mosoni, a pozsonyvárosi és pozsonymegyei esperességek számos gyülekezeteibe is ellátogat.

A közgyűlés Bemmann missziói felügyelő úrnak ezen körutazásához Isten áldását kívánja és egyuttal kimondja, hogy úgy a legközelebbi mint az ezután rendezendő missziói körutak alkalmával az egyes gyülekezetekben befolyó missziói adományok és offertoriumok közvetlenül egyesületünk pénztárába küldendők, a mely azokat, amennyiben kizárólag a Lipcsei Misszió javára rendelvek, teljes összegben levonás nélkül utalja át a Lipcsei Misszió pénztárába.

6. Múlt évi közgyűlési határozatunk értelmében (9. p.) egyesületünk vezetősége felkérte D. Baltik Frigyes dunáninneri püspök urat, hogy a kerületéből nála befolyó missziói adományokat szintén legyen szíves egyesületünk pénztárába beküldeni, hogy az egyházunk tekintélyének jobban megfelelő nagyobb bevétellel rendelkezék és behatóbban segíyezhesse a Lipcsei Missziót.

Örömmel jelenthetem, hogy a főtisztelendő püspök úr a dunáninneri egyházkerület lelkészi értekezletének határozata alapján a nála tavaly e célra befolyt 343 korona 46 fillért már egyesületünk pénztárába küldötte be s 6692/1910. sz. levele szerint „utasította az esperességeket, miszerint ezentúl az évi gyűjtéseket közvetlenül a missziói egyesület pénztárába szolgáltatassék be“. Főtisztelendő D. Baltik Frigyes püspök úrnak ezen lekötelező szívesége folytán elértük azt, hogy most már a missziói offertoriumok és adományok országos egyházunk egész területéről misszióegyesületünk pénztárába folynak be.

Örvendetes tudomásúl szolgál.

7. A múlt évi közgyűlés a jegyzőkönyv 8. pontjában foglalt határozattal megállapította egyesületünknek a Lipcsei Misszióhoz való viszonyát, mihez a Lipcsei Misszió közgyűlése is hozzájárult, mégis annak kijelentésével, hogy szavazati joggal csak az esetben ruházhatja fel egyesületünket, ha az ezen joggal már is felruházott egyházhatóságok szavazati jogokról egyesületünk javára lemondanak. Egyben felkérte közgyűlésünk a dunáninneri, dunántúli és bányai egyházkerületek főtisztelendő püspökeit, hogy a reájuk ruházott szavazati jogról, melylyel eddig közvetlenül úgy sem éltek egyetlen egyszer sem, egyesületünk javára lemondani szíveskedjenek. Ezen határozatunkról megfelelő módon értesíttem az illető püspök urakat, s jelenthetem, hogy főtisztelendő Gyurátz Ferenc dunántúli püspök úr 2526. sz. a. 1911 május 8-án kelt leiratában „a szavazati jogot a Lipcsei Misszió közgyűlésén teljes készséggel átengedte a magyarhoni ág. hitv. evang. missziói egyesületnek“ s 1911 október 4-én 5707. sz. a. kelt leiratában ezen átruházást megismételve, felkért, hogy „miután a Lipcsei Misszió viszonyait s eljárását a gyűlések tartásánál jobban ismerem, állítsam ki a képviseleti jog átruházására illetve a

szavazatképes jog gyakorlására vonatkozó felhatalmazás szövegét s küldjem be hozzá aláírás végett“. Ezen megbízatásnak eleget is tettem.

Epen úgy főtisztelendő Scholtz Gusztáv bánya-kerületi püspök úr 1911 okt. 19-én 5995. sz. leiratával arról értesített, „hogy a Lipcsei Misszió közgyűlésén való személyes jogát készséggel ruhazza át az egyesületre s erről a Lipcsei Misszió kollégiumát értesíteni fogja“.

Ellenben főtisztelendő D. Baltik Frigyes dunáninneri püspök úr 1911 október 16-án kelt 4574. sz. leiratában nem kívánja ezen jogát, mely szerinte a kerület joga, egyesületünkre átruházni.

A Lipcsei Misszió kollégiuma 1911 június 1-én tartott ülésén, ugyanaz év május 16-án kelt beadványomra végül a következő határozatot hozta: „A magyarhoni misszióegyesület azon kérvénye, hogy szavazati joggal ruháztassék fel, még nem terjeszthető az idei közgyűlés elé; megtörténhetik ez azonban a jövő évi közgyűlésen, ha addig a szavazati jog eddigi birtokosai közül legalább egy véglegesen lemond ezen jogáról“.

Hogy a Lipcsei Misszió kollégiuma a legmelegebben pártolja egyesületünknek a szavazati joggal való felruházását, arról tanuskodik a kollégiumnak f. é. november 8-án kelt s Bemmann misszió felügyelő úr által személyesen elküldött levele. (Lásd jelen jkv. VI. p.)

A közgyűlés főtisztelendő és méltóságos Gyuráts Ferenc és Scholtz Gusztáv püspök uraknak hálás köszönetet mond szavazati joguknak egyesületünkre való átruházásáért s megbizsa az elnökséget, tegye meg a szükséges lépéseket az iránt, hogy a Lipcsei Misszió, a múlt évi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 8. pontjában foglalt határozat értelmében, hozzá való csatlakozásunkat már most véglegesen fogadja el és ennek jeléül ruhazza fel egyesületünket közgyűlésén egy vagy két szavazati joggal.

8. Múlt évi közgyűlésünk a jegyzőkönyv 10. pontja értelmében lic. Schmidt Károly Jenő főesperest, a missziótanács tagját, küldte ki a Lipcsei Misszió idei (1911. évi) közgyűlésére, kit D. Baltik Frigyes püspök úr szavazati joggal is felruházott. Schmidtet s általa egyesületünket az a megtiszteltetés érte, hogy javaslatomra a Lipcsei Misszió kollégiuma őt kérte fel az ünnepi szent beszéd tartására, mely megbízatásnak Lukács 12, 35—37 alapján fényesen meg is felelt.

Mivel Roth Henrik hittérítőjelöltünket a Lipcsei Misszió jövő évi közgyűlése alkalmából fogják szent hivatására felavatni, a missziótanács javaslatára alapján

a közgyűlés megujtja azon mult évi határozatát, hogy egyesületünket ezen aktusnál az ott meghatározott módon az elnökség képviselje.

9. Roth Henrik hittérítőjelölt, 5 évi szorgalmas tanulás után, husvétkor elvégezte a lipcsei missziói szemináriumban előirt tanfolyamot s azóta egy kiválóan kegyes és egyházas gyülekezetben segédlelkészkedett, hogy szent hivatására még gyakorlatilag is kellőképp előkészüljön. Joggal füzünk az ő jövődöbeli működéséhez szép reményeket, mivel ő ujabban az első hazai egyházunkból kikerülő misszionárius, kinek működése folytán esetleg itthon is szélesebb körben felébred majd a misszió iránti érdeklődés és áldozatkészség. De közeli kiküldetése feletti örömlünket megzavarta az a váratlan körülmény, hogy mint már két év előtt, ugy most ismét behívták három évi katonai szolgálatra. Képzeltető, hogy ha az tényleg megtörténik, milyen hátrányos lett volna ez reá nézve; sőt lehet, hogy ezen három év alatt esetleg teljesen alkalmatlanná is vált volna szent hivatására. Az elnökség éppen azért mindent megtett Rothnak a katonai szolgálat alól való felmentése érdekében. Felkérésre dr. Simon Elemér országgyűlési képviselő ur érdeklődött az

kir. belügyminisztériumhoz is felügy iránt s utbaigazítása értelmében a Lipcsei Misszió kollégiuma útján oly tartalmu kérvényt nyújtattam be a honvédelmi minisztériumhoz, hogy részesítsék őt a theológusokat megillető szolgálati kedvezményben. A honvédelmi minisztérium véleményezés végett áttette az ügyet a vallás-és közoktatásügyi minisztériumhoz, ahol azt dr. Simon Elemér és dr. Tauscher Béla (kit világi elnökünk kért fel) országgyűlési képviselő urak közbenjárására sürgősen és kedvezően intézték el, úgy hogy Roth Henriket, aki időközben már be is vonult, a véderőtörvény 31. §-a értelmében véglegesen szabadságolták.

Ezen esetből kifolyólag az egyetemes egyházi közgyűléshez intézett évi jelentésben is kérelmeztem, hogy mondja ki az egyetemes gyűlés is, hogy a theológusoknak szóló szolgálati kedvezmény a hittérítőjelölteket is megilleti. Remélem, hogy az egyetemes gyűlés meghallgatja a kérést s ilyen irányban határoz; mert ha a hittérítőjelölteknek 6 évi rendkívül nehéz kiképzetés után 3 évig kell a katonaságnál szolgálni, akkor nem egyhamar vállalkozik majd ismét ifju erre a szent hivatásra.

Mivel Roth Henrik ebből az ügyből kifolyólag kénytelen volt hazajönni Mezőberénybe, jónak láttam őt felkérni, hogy vegyen részt a közgyűlésünkön, minek ő készségesen eleget is tett. Azon feltevés vezetett ezen meghívásomnál, hogy az ügy érdekében van, ha őt, mint egyházunknak jelenkori első és eddig egyetlen hittérítőjeltjét egyesületünk vezetői és a közgyűlésen jelenlevő tagjai személyesen is megismerik s másrészt ő is megismerkedik hazai egyházunk misszióügyének vezető köreivel. Akit személyesen ismerünk, az iránt jobban is érdeklődünk. Természetes, hogy vagyontalan voltára való tekintettel kilátásba helyeztem neki utiköltségeinek megtérítését; sőt szükségességnek tartanám azt is, hogy

majdani kiküldetésének költségeire külön gyűjtést is rendezzünk. A legjobb pedig, amit érte tehetünk és tennünk kell, abban áll, hogy mindnyáján buzgó imádságban kérjük az egyház Urát, tegye Roth Henriket alkalmas eszközzé szent nevének a pogányok közötti hirdetésére s adjon neki erőt, egészséget, kitartást és mindenek felett sziklaszilárd hitet, hogy minél több lelket vezethessen a Jézus Krisztusban való hit által az üdvösségre.

Az ezen pontban foglalt indítványaimat a missziótanács is tárgyalta s pártolólággal terjeszti a közgyűlés elé.

A közgyűlés:

a) mindenekelőtt helyesléssel és elismeréssel veszi tudomásul az elnökségnek Róth Henrik hittérítőjelölt katonai ügyében valamint a közgyűlésre való meghívása tárgyában tett intézkedéseit;

b) méltóságos dr. Tauscher Béla udvari tanácsos és nagyságos dr. Simon Elemér országgyűlési képviselő uraknak hálás köszönetet és elismerést szavaz azért, hogy a véderőtörvény 31. §-a értelmében a theológusokat megillető szolgálatmentességi kedvezményeknek Roth Henrik hittérítőjelöltre való kiterjesztése érdekében a minisztériumban közbenjártak;

c) Róth Henriknek a közgyűlésen való részvétele alkalmából felmerült úti költségeinek 60 korona összegben egyesületünk pénztárából való fedezését illetve megtérítését elrendeli;

d) egyszersmind a maga részéről is az elnökség útján felir az egyetemes közgyűléshez az iránt, hogy az egyetemes közgyűlés is mondja ki, hogy a theológusokat a véderőtörvény 31. §-a értelmében megillető kedvezmények a hittérítőjelöltek is megilletik.

10. A múlt évi közgyűlés (11. jkvi pont) határozata értelmében az egyetemes gyűlés által jóváhagyott alapszabályainkat láttamozás végett a m.

terjesztették. A láttaozás kieszköz-
lése végett ugyanazok a fent neve-
zett képviselő úrak fáradoznak. A
tőlük vett értesítés szerint az alap-
szabályok most a kultuszminiszte-
riumban vannak véleményezés végett.

Tudomásul szolgál.

11. Mindezek után még jelentem
a közgyűlésnek, hogy tavalyi köz-
gyűlésünkben részvétünket fejeztük
ki dr. Zsilinszky Mihály önmagyméltó-
sága iránt az őt akkor ért baleset
alkalmából, mire önmagyméltósága
köszönő sorokban válaszolt. Azóta
dr. Zsilinszky Mihály ur lemondott
a bányai egyházkerület felügyelői s
a Luther Társaság elnöki állásáról.
Minden evangélikus egyháztag mély
sajnálattal vette tudomásul ezen ki-
váló férfiú visszavonulását, aki azon
kevesek közé tartozott, akik önzetlen-
ül szolgálták egyházukat. Zsilinszky
Mihály egyesületünknek védnöke, az
egyházi közéletünk terén szerepet
vivő világi férfiak közül az egyetlen,
aki alakuló közgyűlésünkön szemé-
lyesen részt vett. Legyen szabad
remélünk, hogy ezen egyesületünk-
ben viselt tiszteletbeli állást mind-
végig megtartja s hogy talán lesz
szerencsénk őt még körünkben üd-
vözölhetni, ahol legnemesebb inten-
tiói teljes méltánylásra találak.

A közgyűlés őszinte mély sajnál-
kozással vesz tudomást dr. Zsilinszky
Mihály ur önmagyméltóságának, egy-
házunk ezen egyik legkiválóbb vezér-
férfiának az egyházi közélet teréről
való visszavonulásáról, egyúttal azon-
ban biztosítva őt egyesületünk tör-
hetetlen ragaszkodásáról és szeretet-
teljes nagyrabecsüléséről azon remé-
nyének ad kifejezést, hogy önmagy-
méltósága az egyesületünkben viselt
védői tisztet továbbra is megtartja s
jóindulatú pártfogását ügyünkől ez-
után sem vonja meg.

12. A Lipcsei Misszió, melylyel
szövetségben állunk, ez idén ünne-
pelte fenállásának 75. évét. Ugyan-
ezen egyesület sok évi érdemdús
igazgatója, D. Schwartz Károly, aki
tulajdonképen a hazai egyházunk s

a Lipcse Misszió közötti benső vi-
szony megteremtője, visszalépett az
egyesület vezetésétől. Helyébe a
kiváló s Németország határán túl is
köztiszteletnek örvendő missziótudós:
D. Paul Károly lépett. A távozó igaz-
gatóhoz annak idején egyesületünk
nevében búcsú sorokat intéztem,
mire ő szép szavakban válaszolt.

A közgyűlés a Lipcsei Misszió-
társulatot 75 éves jubileuma alkalmából,
Isten áldásának buzgó óhaj-
tásával melegen üdvözli s megbizva
az egyesület vezetőségét, hogy a
jubiláló társulathoz egyesületünk
nevében megfelelő üdvözlő iratot
intézzon. Egyszermind helyesléssel
veszi tudomásul a közgyűlés, hogy
az egyházi elnök D. Schwartz Károly
missziói igazgatóhoz lemondása alkalmával
egyesületünk nevében búcsúlevelet
intézett s az abban kifejezett köszönet
és elismerés szavaihoz a maga részéről
is hozzájárul. (Egyébként l. a VI. p. alatti határozatot.)

13. Miután a missziói élet felkel-
tése és fejlesztése érdekében a
missziói közutazások rendezése első-
rendű eszköznek bizonyult, kérem a
közgyűlést, hatalmazza fel az elnök-
séget, hogy a Lipcsei Misszió szolgál-
tatában álló szabadságot hittedítők
meghívásával is, a jövő évben ismét
rendezhessen ilyen missziói kör-
utazásokat, ha a gyülekezetekből elég
meghívás érkezik.

A közgyűlés újabb missziói kör-
utazások rendezésére az elnökség-
nek a felhatalmazást megadja s egy-
ben az elnökség útján újra felhívja
különösen a magyar és a tót isten-
tiszeletű gyülekezeteket is, hogy
igyekezzenek a saját körükben is
ezen áldásos intézményt meghonosí-
tani, mihez az egyesület felajánlja
teljes erkölcsi s ha szükséges, anyagi
támogatását is.

14. A dunántúli egyházkerület
„Evangéliumi Egyesületének“ (lel-
készi értekezlet) közgyűlésén, mint
minden évben, úgy ezidén is rész-
letes jelentést terjesztettem elő a

misszióügyről. Ezen berendezés is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a dunántúli kerületben a misszióügy egyre népszerűbbé lesz. Jó volna, ha ezt a példát a többi egyházkerületek lelkészi értekezletei is követnék.

A közgyűlés elhatározza, hogy az elnökség útján felkéri a dunánineni, bányai és tiszai egyházkerületek lelkészi értekezleteit, hogy a misszióügyre szintén fordítsanak figyelmet s annak ismertetésével bizzanak meg egy hozzáértő referenst, aki évről-évre jelentést tesz a lelkészi értekezletnek.

15. Miután a jövő évi közgyűlésünk helyére vonatkozólag egyesületünkhez még nem érkezett meghívó, a közgyűlés felhatalmazza az elnökséget a jövő évi közgyűlés helyének és idejének kitűzésére.

17. Végül szívből fakadó köszönetet mondok a pinkafői nemes gyülekezetnek s az összes egyháztagoknak a lekötelező, hittestvéri szeretetből folyó szíves vendéglátásért, valamint az összes közreműködőknek, akik ezen ünnepélyt oly mély hatásúvá s felejtethetlenné tették mindnyájunkra nézve.

Evez a mélyre és vessétek ki hálótokat fogásra! Mélyen tisztelt közgyűlés! Mint ezen jelentésem mutatja, a lefolyt egyesületi évben is igyekeztünk mind tovább evezni kitűzött célunk felé s mindjobban kivetni hálónkat, hogy egyesületünk élete minél gazdagabb és eredményesebb legyen. Érezzük, tudjuk, hogy gyarlóságunk következtében mégis sokkal kevesebbet értünk el, mint a mennyit magunk is szeretünk volna. Kérem, legyenek elnézéssel szemben a gyarlóságunkkal szemben s jöjjenek bűzgó közreműködésükkel és imáikkal segítségünkre, hogy a misszió hajója egyházunkban is kivezhessen a mélyre s hogy végre mi is oly fogást tehesünk ezen a téren is, mely méltó volna hazai egyházunkhoz s legalább megközelítené azt a célt, amelyet Krisztus, a misszió Ura, elének állított.

A közgyűlés az egyházi elnöknek évi jelentése végén kifejezett köszönő szavaihoz a maga részéről is minden irányban hozzájárul s jegyzőkönyvi köszönetet szavaz Scholtz Ödön egyházi elnöknek gazdag tartalmú s nagy körültekintéssel és ügyszeretettel kidolgozott évi jelentéseért, mely az egész tárgyalásnak alapul szolgálván, egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetik.

XII. Ezután Broschko Gusztáv Adolf egyesületi pénztáros előterjeszti az 1910. évre vonatkozó számadását, mely szerint:

B e v é t e l v o l t: 1. Pénztári maradvány 1909-ről: 120·30 K; alapítványok címén 1070— K; 3. tagsági díjakból 648— K; 4. offeratoriumokból 843·29 K; 5. gyűjtésekből 1580·14 K; 6. adományokból 368·05 K; 7. külön adományokból 28·86 K; 8. kamatokból 64·30 K; 9. különfélekéből 32— K; összesen **4745 K 94 f.**

K i a d á s v o l t: 1. A Lipcsei Misszió javára 3011·75 K; 2. postadíjakra 7·54 K; 3. nyomdai költségekre 69·54 K; 4. személyi kiadásokra (a lipcsei közgyűlésen való képviseltetés) 100 K; 5. átfutó kiadásra 10— K; 6. nyugtabélyegre —64 K; összesen **3199 K 47 f.**

E szerint a maradvány mint tőkeszaporulat: 1546 K 47 f, mihez hozzáadva a múlt 1909. év végén kimutatott 1665— K tőkét, az 1910. év végén meglevő tőkeállomány kitett **3211 K 47 f-t**, mely legnagyobb részben takarékpénztári betét alakjában van elhelyezve.

A számadáshoz csatlakozik Morhács Márton egyesületi ellenőrnek, valamint az elnökségtől a számadás megvizsgálására külön felkért Stráner Vilmos és Pröhle Károly missziótanácsi tagoknak jelentése, mely szerint nevezettek az 1910. évi számadást tételről-tételre átvizsgálván s az eredeti mellékletekkel összehasonlítván, azt teljesen rendben levőnek találták.

A számadás-vizsgáló bizottság jelentése külön is kiemeli az egyesületi pénztárosnak a számadás elkészítésének módjában nyilatkozó kiváló gondosságát.

A közgyűlés a beérkezett jelentések alapján az 1910. évi számadást elfogadja, a pénztárosnak és az ellenőrnek a szokásos felmentvényt megadja s nekik egyesületünk pénzügyeinek gondos kezeléseért jegyzőkönyvileg köszönetet és elismerést szavaz.

XIII. A jövő 1912. évre szóló költségvetést a pénztáros javaslata alapján a közgyűlés a következő módon állapítja meg:

B e v é t e l: 1. Alapítványokból 400 K; 2. tagsági díjakból 600 K; 3. adományokból 500 K; 4. gyűjtésekből és offertoriumokból 1800 K; 5. kamatokból 100 K; összesen **3400 K.**

K i a d á s: 1. A lipcsei Misszió javára 2400 K; 2. tőkésítésre 615 K; 3. nyomdaköltségre 200 K; 4. a lipcsei közgyűlésen való képviseltesre 100 K; 5. vegyesekre 85 K; összesen **3400 K.**

XIV. Broschko G. Adolf egyesületi pénztáros jelenti, hogy a múlt évi közgyűlés IX. jkvi p. alatti ha-

tározatának értelmében az egyesület tőkevagyonának jobb kamatoztatása ügyében az egyetemes pénztárossal érintkezésbe lépett, aki azt a javaslatot tette, hogy tőkénk egy részét egyesült fővárosi takarékpénztári zálogkötvényekben helyezzük el, a melyek $4\frac{1}{2}\%$ -ot jövedelmeznek.

A közgyűlés a javaslatot elfogadja és megbizsa a pénztárost, hogy azt az egyesületi ellenőrrel együtt az egyetemes egyházi pénztáros útmutatása szerint keresztülvigye.

XV. Miután Stettner Gyula főesperes az elnökség és a tisztviselői kar buzgó működéseért a közgyűlés köszönetét meleg szavakkal tolmácsolta, a közgyűlés Scholtz Ödön egyházi elnök záró imádságával véget ért.

K. m. f.

Pröhle Károly,
jegyző.

Hitelesítjük:

Ágfalva, Pozsony, Sopron, 1911
december 16-án.

Steltzer Endre,
világi elnök.

Scholtz Ödön,
egyházi elnök.

Brunner János.

Stráner Vilmos.

Abordnungsrede.

Gehalten bei der Aussendung des ersten Missionars des evang. Missionsvereines A. C. in Ungarn, Heinrich Roth*) nach Deutsch-Ostafrika, in der Nikolaikirche zu Leipzig, von Geheimem Kirchenrat

Professor D. Ihmels.

Gott hat uns nicht gegeben den Geist der Furcht, sondern der Kraft und der Liebe und der Zucht (2. Tim. 1, 17).

Es sind 33 Jahre, dass ich in dieser unserer Nikolaikirche am Missionsfest über das eben verlesene Schriftwort die Festpredigt hörte. Ihr merkt, es verknüpft mich mit diesem Wort

eine persönliche Erinnerung und ihr dürft es daher auch als persönliche Gruss nehmen. Ich wollte euch in dieser Abschiedsstunde nicht ohne ein persönliches Wort entlassen.

Aber freilich, was ist zuletzt alles Menschenwort für euch in dieser Stunde und hätte es auch noch so

*) Gleichzeitig wurde auch Missionar Johannes Arno Everth aus Döbeln i. S. abgeordnet.

persönlichen Charakter. Euch verlangt nach einem tragenden Gotteswort. So nehmt denn das verlesene Schriftwort als einen Gruss eures Gottes mit nach Afrika, — des Gottes, der unter dem Kommen und Gehen der Menschen ewig derselbe bleibt. Wenn ich an jene Feierstunde in dieser Kirche gedenke, dann erfüllt mich doch etwas wie stille Wehmut. Wo sind die Männer geblieben, die damals die Mission leiteten? Wo ist die Gemeinde, die damals das Gotteshaus füllte? Wo ist auch der grösste Teil der Missionare, die damals in der Arbeit standen? Menschen kommen und gehen, aber unser Gott bleibt. Die althehrwürdige Nikolaikirche steht heute noch wie damals; ihre Glocken haben heute zum Festgottesdienst gerufen wie damals; eine andächtig feiernde Gemeinde füllt heute ihre weiten Hallen wie damals; und was das Beste ist, noch immer sendet Gott neue Arbeiter in seine Ernte. Heute wollt ihr in die grosse Reihe der Zeugen eintreten, die die Leipziger Mission bereits zu den Heiden entsandt hat. Gott grüsse euch denn in dieser Stunde mit seinem Wort und ordne euch selbst durch sein Wort zu seinem Dienst!

Was aber sagt euch das Wort, das ich in Gottes Namen euch mitgeben möchte? Es soll euch eine Erinnerung sein, dass ihr ohne den Geist Gottes nichts könnt, durch ihn aber alles. Ohne ihn könnet ihr nichts. Es ist eine unendlich grosse Aufgabe, die wir heute auf euch legen; wir empfinden das mit euch. Ihr dürft überzeugt sein, wir spüren lebhaft, dass wir euch Opfer zumuten, die von uns nicht in derselben Weise in der Heimat gefordert werden. Heute beginnt das Opfern mit dem Abschiednehmen von den euren. Vielleicht empfinden eure Lieben den Schmerz dieser Stunde noch stärker als ihr, aber ihr Schmerz legt sich wie neue Last auch auf euer Herz. Folgen werden alle Entbehrungen und

Schwierigkeiten, die der Missionsdienst draussen mit sich bringt. Ja, hernach werden wir euch auch fragen müssen, ob ihr, wenn es sein müsste, auch willig wäret, das Opfer des Lebens zu bringen. All dies Opfern könnt ihr schon ohne den Geist Gottes nicht in rechter Weise ausrichten. Sollen die Opfer, die von euch gefordert werden, nicht in einem gewissen Fanatismus oder auch in einer Art von Stumpfheit geschehen, dann reicht natürliche Begeisterung für sie nicht aus. Gottes Geist allein kann uns Gnade geben, dass wir ihm das ganze Leben zum Freudenopfer bringen.

Wie bedürft ihr erst recht des Geistes Gottes für eure Arbeit! Wir bekehren keinen Menschen. Wir können es versuchen, aber wenn es zu gelingen scheint, dann bekehren wir die Menschen in Wirklichkeit nur zu uns und nicht zu Gott. Erfahren wir das schon hier in der Heimat, so werdet ihr es vollends erfahren in der Heidenwelt. Gottes Geist allein ist es, der Leben schafft. Ihr kennt die Worte unseres Bekenntnisses, dass Gottes Geist allein durch Wort und Sakrament den Glauben in den Menschen schafft, wo und wann er will. Darum ein Doppeltes nehmet mit. Ihr müsset Pflingstchristen sein und werden, — das lasst euch für euer persönliches Leben gesagt sein. Und für euer amtliches Leben, — ihr müsset Organe des Geistes Gottes sein.

Ohne Gottes Geist ist alles vergeblich, durch ihn mag alles gelingen. Denn dieser Geist, sagt Paulus, ist nicht ein Geist der Furcht. Christen müssen tapfere Menschen sein, Missionare zwiefach. Christ sein heisst ja im Waffendienst stehen. Was wir daher von allen unseren Kriegern fordern müssen, das müssen wir auch von euch fordern: heilige Rücksichtslosigkeit gegen euch selbst bis zum Opfer des Lebens. Von euch aber müssen wir noch mehr fordern: Furchtlosigkeit auch

den Bollwerken des Heidentums gegenüber; Furchtlosigkeit auch den Fortschritten des Islam gegenüber; Furchtlosigkeit vor allem auch dem eigenen armen Herzen gegenüber. Gottes Geist schafft diese furchtlosen Menschen. Schaut einen Paulus an und die übrigen Apostel, wie sie unter Barbaren und Griechen das Wort ihres Gottes furchtlos verkündigt haben und zuletzt auch still und furchtlos ihr Haupt auf den Richtblock legten. Das macht, Gottes Geist ist der Geist der Gotteskindschaft, der uns unseres Gottes gewiss macht, und — ist Gott für uns, wer mag wider uns sein? Darum lasst euch zuerst für euer persönliches Leben mit dem Geiste Gottes füllen, dass er euch der Gotteskindschaft zweifellos gewiss mache, und — dann singt das Trutzlied des alten Bundes mit neutestamentlicher Klangfarbe: Der Herr ist mein Licht und mein Heil, vor wem sollte ich mich fürchten? Der Herr ist meines Lebens Kraft, vor wem sollte mir grauen?

Gottes Geist ist nicht ein Geist der Furcht, sondern der Kraft. Christen aber müssen Menschen der Kraft sein, Missionare zwifach. Andere mögen Menschen guter Vorsätze, frommer Gelübde sein. Wir sollen darnach ringen, Menschen der Kraft zu sein, — ihr nicht am wenigsten. In eure schwachen Hände soll Gottes Evangelium gelegt werden, dass ihr dies Evangelium den Heiden bringt. Das Evangelium ist aber Kraft. Daher sollen wir, die wir das Evangelium treiben wollen, zusehen, dass wir rechte Kraftleiter seien. Wir können freilich mit all unserem Bemühen zur Kraft Gottes nichts hinzutun, aber wir sollen fleissig sein, dass wir Gottes Kraft nicht hindern, sondern dass sie durch uns kund werden könne allen Menschen. Gottes Geist schafft diese Menschen der Kraft. Freilich nicht selten, ja zuletzt immer wieder so, dass er zuerst seine Werkzeuge in

ihrer eigenen Kraft zerbricht. Erst als ein Paulus mit seinem eigenen Können ganz zusammengebrochen war, durfte er seines Herrn Wort hören: Meine Kraft wird in deiner Schwachheit sich vollenden. Darum befremde es euch nicht, wenn auch ihr draussen etwas ähnliches erfahren müsst; ja es mache euch nicht irre, wenn ihr immer wieder an eurer Kraft ganz verzagt. Sagt euch dann vielmehr, dass gerade jetzt Gottes Geist mit seiner Kraft euch rüsten könne und wolle.

Ihr bedürft dieser Kraft für eine wirksame Ausrichtung des Evangeliums. Aber keineswegs bloss dazu. Ihr sollt das Evangelium ja nicht bloss mit den Lippen verkünden. Euer ganzes Leben vielmehr soll eine Verkörperung des Christentums sein, und zwar eines Christentums, das in der Kraft des Geistes Gottes männliche Art an sich trägt. Missionare bedürfen eines männlichen Christentums, — im Verkehr mit den Heiden; aber ich darf auch einmal hinzusetzen, auch im Verkehr mit den mannigfachen Europäern, die gerade in Afrika euren Weg kreuzen mögen. Nicht etwa, als solltet ihr natürlicher Manneskraft natürliche Manneskraft gegenüberstellen; wo das geschieht, da sind Reibungen unvermeidlich. Nein, ihr sollt mit Gottes Kraft euch gürteln lassen, dass ihr männliches Christentum gerade auch dadurch bewährt, dass ihr, wenn es sein muss, eure Schultern unter eine Last, die Gott euch auflegt, stemmen lernt und dass ihr in einem Darunterbleiben — ihr kennt das griechische Wort für Geduld —, wo es nötig ist, auch die Last der anderen mitzutragen und sie hinwegzutragen versucht. Darum, wenn ihr heute etwa noch in natürlicher Kraft in die Heidenwelt hinausgehen möchtet, dann zieht noch jetzt diese Kraft aus und lasst euch mit Gottes Kraft füllen, die gerade in unserer Schwachheit mächtig ist.

Dieser Geist der Kraft ist zugleich auch der Geist der Liebe. Kraft und Liebe, Männlichkeit und Güte vertragen sich nach dem Urtheil des natürlichen Menschen schlecht miteinander. Immer wieder nennt man Härte Männlichkeit. Bei euch soll beides sich finden: männliche Kraft und zarte, alles überwindende Liebe. Christen müssen Menschen der Liebe sein, Missionare wohl zwiefach. Euch brauche ich es ja nicht erst zu sagen, dass es gedankenlose Rede ist, wenn man in Missionskreisen gern von den lieben Heiden gesprochen hat und spricht. Wahrlich, wenn ihr die Freudigkeit eures Berufs auf die Liebenswürdigkeit der Heiden gründen solltet, dann wäre es schlecht um sie bestellt. Ihr bedürft der anderen Liebe, die Gottes Art an sich trägt, jener Liebe, die alles glaubt und alles duldet. Jener Liebe, die man zwar ans Kreuz schlagen und töten kann, die man aber nicht zu hindern vermag, dass sie auch im Sterben für die Feinde betet. Dieser Liebe bedürft ihr in der Arbeit an den Heiden, aber ich muss auch erinnern, ihr bedürft dieser Liebe auch im Verkehr mit den Brüdern, ja um der Gemeinschaft willen, die euch mit der grossen Missionsgemeinde verbinden soll. Diese Liebe schafft wieder Gottes Geist. Er will uns Christus so verklären, dass wir die Liebe sehen, mit der Gott uns geliebt hat. Ja, durch den Geist soll, wie Paulus es ausdrückt, Gottes Liebe in unser Herz ausgegossen werden. Darum, wenn ihr in dieser Stunde etwas davon spürt, wie warm euer Herz noch an dieser Liebe ist, dann betet, betet:

Geuss aus auf uns den Geist,
dadurch die Liebe fleusst
in die Herzen.

Dieser Geist der Liebe ist endlich aber auch, nach Pauli Wort, ein Geist der Zucht. Alle echte Liebe hat etwas von Selbstzucht an sich. Christen müssen jedenfalls

Menschen der Selbstzucht sein; wir zwiefach, die wir an anderen arbeiten. Und unsere lieben Missionare gewiss nicht am wenigsten. Wenn schon kein Charakter ohne ernste Selbstzucht sich bildet, dann vollends kein christlicher Charakter. Und wenn überhaupt niemand an anderen wirklich arbeiten kann, der sich nicht beständig in Zucht hat, dann erst recht nicht der Christ, der in Christi Sinn an anderen arbeiten möchte. Soldat sein und sich gehen lassen, das ist ein Selbstwiderspruch. Ein Jünger Christi sein und sich gehen lassen, ist auch ein Selbstwiderspruch. Vollends ein Führer anderer sein wollen und sich auch nur gelegentlich selbst gehen lassen, das ist erst recht unerträglich. Vergesst nicht, ein einziges undbedachtes Wort, das euch entflo, kann die brüderliche Gemeinschaft, in der ihr steht, vergiften. Und eine unüberlegte Handlung, zu der ihr euch in einem unbewachten Augenblick hinreissen lasst, kann vielleicht ein Heidenherz auf lange Zeit zuschliessen. Es komme euch nie aus dem Sinn, dass, wo ihr geht und steht, vieler Augen auf euch gerichtet sind. Euer ganzer Wandel — wir sagten es schon — muss ein Zeugnis vom Herrn sein. Das wird euch aber nur dann gelingen, wenn ihr in beständiger Selbstzucht wandelt. Zwar ihr sollt gewiss nicht versuchen, überstiegene Heilige zu sein. Ihr müsst vielmehr darnach ringen, als schlichte Menschen mit den anderen zu verkehren. Aber als schlichte Menschen, denen man es als Christen anspürt, dass sie beständig ihre Seele in den Händen tragen und wo sie gehen und stehen, vor dem Angesicht ihres Gottes wandeln. Solche Christen schafft Gottes Geist. Er hat keinen Gefallen an dem ungesunden schwärmerischen Wesen, das nach Ausserordentlichem begehrt und die tägliche Schule des Lebens versäumt. Ihm gefällt auch

nicht die selbstgefällige Klugheit, die alles besser weiss und auch da noch lehren möchte, wo sie demütig sich anderen zu Füßen setzen sollte und von ihnen lernen. Gottes Geist schafft und erhält in uns jenes Gefühl des Unzufriedenseins mit uns selbst, das uns nie zu falscher Ruhe kommen lässt und erweckt in uns die heilige Demut, die sich willig unterordnet und nur zu dienen begehrt. Gottes Geist will uns täglich lehren, das alte Wesen zu töten, und treibt uns beständig in ein rastloses Ringen hinein, dass Christi Bild immer völliger in uns ausgestaltet werde. Ich weiss wohl, diese Gabe heiliger Selbstzucht ist unter den mannigfachen Gaben des Geistes natürlicherweise uns vielleicht am wenigsten sympathisch. Sie zwingt uns ja zu beständiger Selbsterziehung, aber ohne diese Selbsterziehung wird auch niemand Gottes Reich sehen. Darum auch um diesen Geist heiliger Selbstzucht bittet Gott.

Indes, ist damit alles gesagt, was heute gesagt werden musste? Noch fehlt an unserem Texte im grunde das Beste. Alles bisherige könnte noch den Anschein erwecken, als hätte ich heute nur Forderungen für euch. Ich darf zuletzt aus unserem Texte die selige Gewissheit unterstreichen: Gott hat uns jenen Geist, des wir bedürfen, gegeben. So schreibt Paulus seinem Timotheus. So dürft auch ihr das Wort, wenn ihrs recht versteht, auf euch beziehen. So gewiss ihr getauft seid, so gewiss arbeitet von diesem Tage der Taufe an Gottes Geist an euch. Und auch heute wollen wir euch in eure Arbeit nicht entlassen, ohne die Hände auf euch zu legen und um Gottes Geist für euer Werk mit euch zu beten. So oft ihr darum in Zukunft draussen an eure Taufe, eure Ordination und Aussendung gedenkt und im Glauben zu dem allen ja sagt, so oft dürft ihr auch dem Apostel dies Wort nachsprechen: Gott hat uns gegeben den Geist,

nicht der Furcht, sondern der Kraft und der Liebe und der Zucht. Darum, wenn euch in Zukunft Augenblicke kommen sollten — und sie werden nicht ausbleiben —, wo doch etwas wie Furcht euch beschleichen sollte, dann fasst euch zusammen nach Seele, Leib und Geist und sprecht euch selbst dies Wort vor: Gott hat uns nicht gegeben den Geist der Furcht. Und wenn ihr vielleicht gar zusammenbrechen wollt und in Gefahr seid, an allem zu verzagen, dann sprecht: Gott hat uns gegeben den Geist der Kraft. Und wenn ihr ungeduldig werden wollt und meint, nun sei es mit der Geduldsarbeit doch wohl genug, dann ruft es euch ins Gedächtnis: Gott hat uns gegeben den Geist der Liebe. Und wenn ihr je in Gefahr kommen solltet, dass ihr meinen möchtet, endlich doch auch wohl einmal den Gedanken des natürlichen Herzens folgen und euch gehen lassen zu dürfen, dann gebe Gott euch Gnade, dass ihr das Wort unseres Textes in euch weckt: Gott hat uns gegeben den Geist der Zucht.

So ergreift denn unser Schriftwort als eine frohe Botschaft an euch, als ein Evangelium, das euch fröhlich leben, tapfer streiten, selig überwinden lehrt. Ihr werdet es uns ja glauben, wenn in dieser Stunde unser Auge auf euch ruht, dann geschieht das in starkem Mitempfinden. Unwillkürlich fragen wir uns, wie euer persönliches Leben sich draussen wohl gestalten wird; unwillkürlich auch fragen wir, ob wir getrost in die grosse schwere Arbeit euch entlassen dürfen. Womit wollen wir uns gemeinsam trösten? Ich denke damit, dass wir vor eurem Weggang von uns noch einmal miteinander hier Pfingsten feiern durften, und dass ihr draussen, so oft ihr's begehrt, allezeit Pfingsten feiern könnt und Gottes Geist anrufen, dass er bei euch sei, nicht als ein Geist der Furcht, sondern

als ein Geist der Kraft und der Liebe und der Zucht. Gottes Geist denn rüste euch, geleite euch und segne euch! Er sei mit euch und mit uns, die wir hier bleiben. Er sei mit der grossen Missionsgemeinde, die euch aussendet, und sei mit der Gemeinde, die draussen und aus den Heiden gesammelt wird. Er mache aus der Gemeinde draussen und aus der Gemeinde in der Heimat eine grosse Gemeinde, die eins sei mit ihm! Was wir für euch und für uns und

die Gemeinde Jesu Christi auf dem Herzen haben, fassen wir zuletzt alles in das Gebet zusammen:

Komm, heiliger Geist, Herre Gott, erfüll mit deiner Gnaden Gut deiner Gläubigen Herz, Mut und Sinn, dein brünstig Lieb entzünd in ihn. O Herr, durch deines Lichtes Glanz zu dem Glauben versammelt hast das Volk aus aller Welt Zungen; das sei dir, Herr, zu Lob gesungen.

Halleluja.

Amen.

Missziói élet.

Belföld.

— **Véssey Sándor †.** Egyesületünk legnagyobb jóttevője, vései Véssey Sándor, kinek a múlt számban közöltük azon levelét, melyben oly szép szavakkal jelentette ki, hogy a felajánlott védnőki tisztelet elfogadja, életének 74. évében f. é. május hó 2-án meghalt. Az egyesület vezetősége a gyászoló özvegyhez intézett levélben fejezte ki jóttevő védnőkének elhúnyta feletti mély részvétét. Emlékezete legyen áldott közöttünk.

— **A Roth Henrik hittérítő kiküldetési költségeinek fedezésére** rendezett gyűjtés Isten kegyelméből váratlanul szép eredménnyel járt. Június hó végéig összesen 1567 K 56 fill. gyűlt be. Ebből 200 K Roth szüleinek utiköltségére fordítatott, hogy fiuk kiküldetési ünnepén Lipcsében részt vehessenek, ami meg is történt; 100 K-át magának az ifjú hittérítőnek adtunk át, hogy még egyet s mást beszerezhessen magának, amire épen szüksége volna; 1000 márkát = 1174 K 40 fill.-t pedig a Lipcsei Misszió közgyűlésén átnyújtottunk az öt kiküldő társaságnak, hogy abból fedezzék a felszerelésével s utazásával járó tetemes költségeket, ami az eddigi tapasztalat szerint összesen 1669 K-ba kerül.

A gyűjtés hátralévő részét annak befejezése után még ugyanezen célra beküldjük a lipcsei hittérítő társaságnak. Mint alkalmunk volt róla meggyőződni, a társaság ezen a pénzen mindazzal ami ruhában, fehérneműben, ágyneműben, konyhadényekben, butor és berendezési tárgyakban csak elképzelhető és Afrikában használható gazdagon felszerelte hittérítőnket s mindent ládába csomagolva már elutazása előtt elszállítatott rendeltetési helyére. Így Isten s a nemes lelkű adakozók iránti hálával elmondhatjuk, hogy egyesületünk első hittérítőjét magunk szereltük fel s küldtük ki a pogányok közé. Ne lankadjunk el az áldozatkészségben, hanem tekintsük kötelességünknek, hogy ezentúl azon misszióállomás fenntartásáról is magunk gondoskodjunk, amelyiken Roth Henrik működni fog. Fialat testvérünk e helyen mond köszönetet az eddig élvezett támogatásért, kér, hogy foglaljuk őt mindennapi imádságunkba s igéri, hogy lapunkban közöl majd tudósításokat Isten országa érdekében kifejtendő munkásságáról. Kísérje minden lépését az Ur áldása!

— **Egyesületünk közgyűlése** folyó évi augusztus hó 24. és 25-én

Poprádon lesz, Szepes megyében. A missziói ünnepélyt szombaton augusztus 24-én délután 5 órakor tartjuk. Főtgályát egy szabadságon lévő lipcsei hittérítő előadása fogja képezni. A vasárnap, augusztus 25-én délelőtt 9 órakor tartandó ünnepi istentiszteleten Pröhle Henrik pozsonyi lelkész volt szives a szent beszéd tartására vállalkozni. Istentisztelet előtt, reggel 8 órakor az Ur asztalához járulunk. A tagok elszállásolásáról szivesen gondoskodik a poprádi gyülekezet, amelyiben az eziránti jelentkezések au-

gusztus 1-ig a lelkészi hivatalhoz érkeznek. Kedvezményes vasuti jegyekért is folyamodunk, mire nézve az egyesület egyházi elnöke szolgál majd a lapok útján felvilágosítással. Mivel külön meghívókat ki nem bocsátunk, ezuton kérjük tagjainkat, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt közgyűlésünkön, amit ezuttal a Magas-Tátra megtekintésével is össze lehet kapcsolni. **Fel Poprádra, misszióegyesületünk közgyűlésére!** Ez legyen tagjaink jelszava.

Külföld.

— **A Lipcsei Misszió** legutóbbi közgyűlése elhatározta a szeminárium kibővítését. Az intézeti kertben emelendő új épületben egy nagy tanterem, néhány vendégszoba, egy betegszoba, a konyha s a szükséges cselédszobák nyernek elhelyezést. A II. emeleten missziói muzeumot rendeznek be, mihez úgy Indiából mint Afrikából máris sok értékes tárgy áll rendelkezésre. Az új épület 68.000 márkába kerül s a misszió vezetősége reméli, hogy ezen összeg az e célra szánt rendkívüli adományokból lesz fedezhető. — Keletafrikában a dzsagga missziótól délre egy új missziómező megműveléséhez fogott a Lipcsei Misszió. A megfelelő hely felfedezésére kiküldött két hittérítő Ittmeier és Wärtl több heti fáradságos utazás után az u. n. I r a m b a

f e n s í k o n találtak megfelelő helyet, hol 180 hektár területet biztosítottak a missziótelep számára. Ez a hely kb. 1400 m. magasságban fekszik a tenger színe felett s a vidék lázmentes. A létesítendő új állomást az ottani folyó után Ruruma-nak nevezték el. Mivel a közeli aranybányák dacára elég munkást kaptak, rögtön hozzáláttak a szükséges építkezésekhez. A legközelebbi vasúti állomás, Kilimatinde 6 napi, a legközelebbi postahely, Ukaloma 1 napi járásra fekszik tőlük. A lakosság elég sűrű s bizalommal viseltetik a hittérítők iránt. Isten óvja őket a nehéz, útdöntő munkában. Mivel a Lipcsei Misszió ezen új terület megművelése által új nagy felelősséget vállalt magára, nekünk is fokozott áldozatkészséggel kell ügyét felkarolnunk.

Kimutatás

a magyarhoni ág. hitv. ev. misszióegyesület pénztárába 1912. jan. 1-től márc. 31-ig befolyt összegekről.

A) Alapítványok: Losoncztamási alapító tagdíjának III r. 20 K, Gálosi nőegylet III. r. 30 K, Bonyhád II. r. 24 K 39 f; pozsonyi liceum Bél Mátyás-köre 100 K.

B) Adományok: Orosháza 10 K, Szentetornya 2.—, Csorvás 1.20, Pusztaföldvár 10.—, Szarvas 13.84, Nagyszénás 1.—, Kondoros 2.—, Tótkomlós 2.60, Nagyhajmás 1.40, Városszalónak 10.—,

modori tótajkú egyház egyes hívei 16.50, Kontsek László lelk. Felsőalmás 1.—, Szirák 7.80, Kácsfalú 1.—, Bolmány 1.—, Csehberék 5.—, Mucsfa 2.—, mucsfai egyes hívek 6.—, Bonyhád 35 K 36 f, tiszaszentmiklósi tótajkú hívek 3.—, tiszaszentmiklósi németajkú hívek 2.—, Krompecher Gyuláné Beszterbánya 2.—.

C) Offertoriumok és gyűjtések: Bpesti diakonisszák missziói perselye 5.20, Cirkeve Liszty 44.—, Bpesti német egyház 15.50, Kabold 3.—, Bpesti keresepüti egyház 14.71, Kiszács 6.27, Szepesbéla 3.12, Pusztavám 4.—, Nemespátró 5.30, Veperd 13.—, Vágkohány 6.30 és 5.70, Szepesigló 31.73, Szomolnok 15.57, Balf 2.87, Ruszt 2.60, Istvánölgy 6.50, Evangelische Glocken 23.—, Rákoskeresztur 3.—, Balassagyarmat 2.76, Ruszkin 3.—, Petrőcz 30.88, Homokos 11.—, Stráž na Sione 130.98, modori tótajkú egyh. 99.92, Felsőalmás 6.—, Kőszeg 30.80, Németzsidány 8.50, Kőszegi diakonisszák 8.20, Schilfer Fanny Kőszeg 6.—, Cirkevne Listy 60.—, Rimakokova 3.—, Iklad 2.80, Csehberék 1.55, Vasdobra 22.91, Ókörtvélyes 35.35, Órisziget 1.62, Budaszállás 1.—, Pozsony 55.43, Ágfalva és filiai 28.92, Zalaistvánd 2.20, Várpalota 3.72, Súr 4.—, Szentantalfa 1.60, Gölniczbánya 8.21, Györköny 3.08, Soproni theol. akad. önképzőkör missziói perselyéből 6.62, Nagylam 3.—.

D) Tagdíjak: 1911-re fizettek a

következő rendes és pártoló tagok: Franz S. Bpest, Wallrabenstein J. homokosi lk., Zsák M., Dr. Zoch J., Valach Zs. és Kutlik J. modori hívek, Biszкуп B. magyarurabi lk., Mayer P. ikladi lk., Mihalovics S. béri lk., Preisinger Lőrinc és neje Gálos. 1912-re: Bándy E. lk. Léva, Franz S. Bpest, Janoska Gy. liptószentmiklósi lelk., Morhacs M. lk. Bpest, Kotsch M. pusztavámi lk., Tomka Károlyné lelkész özvegye Körmend, Palie J. vágkohányi lk. Vitalis Gy. tótpelsőczyi lk. alesperes, Gyalog I. balfi lk., Kailing H. ruszkini lk., Wallrabenstein J. homokosi lk., Zoch S. modori lk., Kutlik J. Modor, Kontsek L. felsőalmási lk., Korcsek Zsigmond Frigyes Pozsony, Lengyel Lajos Nyitra, Pónya I. Wien, Szentesi egyh., Szentesi nőegylet, Petrovics S. lelk. főesperes Szentes, Nagyszentmiklósi egyház, Bohus K. temesvári lk., Ágfalvai nőegylet, Mihalovics S. lk. Bér, Grinádi egyház, Böhm R. lelk. Gálos, Budaszállási egyház, Kiszácsi egyház, Langhoffer K. kiszácsi lk., Broschko G. A. bpesti lk. 1910-re: Wallrabenstein J. homokosi lk.

E) Egyéb adományok: Mihalovics S. béri lelk. adománya Roth H. misszionárius kiküldetési költségeire 4.—.

Budapest, 1912 április 1.

IV. Deáktér 4, I.

Broschko G. A.,
pénztáros.

II. kimutatás

a **Roth Henrik** magyar evang. hittérítőjelölt kiküldetési költségeinek fedezésére befolyt adományokról. (Folytatás.)

Az első kimutatás összege 492 K 40 f volt. Azóta adakoztak: Höbe K. gyűjtése Vönöczk 11.— K, Odor F. Nagysítke 2.—, Peschko Margit gyűjtése Poprád 68.—, Lám Kornélia diakonissza gyűjtése az ovodások között Pinkafő 5.—, Nochta J. Bcsernye 4.—, Kovács I.-né gyűjtése Mihályi 6.—, Király Gizella gyűjtése Kisfalud 21.—, a pozsonyi diakonisszák gyűjtése Billnitzer Matild főnöknőnek az anyaháznál való 10 éves működése alkalmából 81.—, Szűs M. Jánosmajor 1.—, Matisz J. gyűjtése Beled 11.—, Haramia J. Kőszegdoroszló 2.—, Takács B.-né Meszlen 2.—, Molnár Béla Beled 10.—, Koch Aurel lk. által Stráža 11.—, Kovács L. gyűjtése Gyömöre 5.—, özv. Alexy M. Izsákfalu 1.—, N. N. és X. Y. Metheócz 1—1 K, Gally Berta s egy hívő keresztény nő Poprád 1—1 K, három ismeretlen Tátraalja 3.—, ismeretlen Szepesszombat 1.—, Regitkőné Felka 1.—, Krug J. Kiskamond 2.—, Dorn Károly Bonyhád 4.60, P. S. Tárnokréti 2.—, Ko-

vács R. és T. Acsád 2.—, Gerlach A. Igló 1.—, Schricker L. Győrújfalú 5.—, özv. Dax Jánosné Németjáfalu 5.—, ev. gyűl. Némethidegkut 1.54, Ponyický P.-né Temesbökény 3.—, id. Bokkon József gyűjtése Csöngö 2.80, Kozma L. Börcs 1.—, Felsőszeli: egyesek 5.—, gyülekezet adománya s offert. 15.—, Kapi Gy. Sopron 2.—, Varga Gy. Paloznak 2.—, Péter M. Czeldömölk 3.—, László P. Maráza 2.—, Futász J. Pécs 3.—, Szabó Sándorné gyűjtése a nőegylet s egyesek között Felsőszakony 14.70, Alsóerdőfalva gyűjtése 26.—, özv. Birnstein M. Szomolnok 2.—, Brosz M. és Lauff Zs. 1.—, Klug L. családjá Igló 4.—, Pröhle K. Sopron 1.—, Nemespátró offert. 6.—, Mesterházy S. lk. gyermekei 1.80, Schmidt J. Pozsony 4.—, Michaelisz Izidor Kőszeg 5.—, Nőegylet Beled 5.—, Buthi J.-ne Beled 1.—. Eddigi főösszeg 876 K 84 f. A kimutatás folytatása következik. Az eddiegiekért hálás köszönet. Scholtz Ödön, missz. egy. e. elnök.